

Inspraak	inbreng	1.0 burgerconsultatie
Beginspraak	inzicht	2.0 burgerparticipatie
Samenspraak	inzet	3.0 overheidsparticipatie
Samenwerking	invloed	4.0 burgerbestuur

Verzuiling	monisme	afspiegelingscolleges
Ideologisering	dualisme	programma-colleges
Horizontalisering	voorbij dualisme	procescolleges
Democratisering	zonder ismes	inwonersbesluiten



Jacques Wallage:
 "Partijen hebben de democratie van de burger afgepakt."
 "Hoe vertegenwoordig je een volk dat zichzelf wil vertegenwoordigen?"



Roel in 't Veld:
 "In de driehoek van politiek, wetenschap en media ontwikkelen we ons naar een kennisdemocratie."
 "De representatieve democratie kan niet omgaan met complexiteit, de participatieve democratie wel."
 "De politicus van morgen is een procesarchitect".



Richard van Zwol:
 "Het is een kantelmoment voor de traditionele democratie: van 19^e eeuwse representatie naar 21^{ste} eeuwse deliberatie"



VOOR LOKALE DEMOCRATIE VAN BZK

"TRAJECT GERICHT OP VERNIEUWENDE DEMOCRATISCHE PRAKTIJKEN"

- "Verticale samenleving heeft plaatst gemaakt voor horizontale netwerksamenleving"
- "Reflectie op huidige organisatie- en besluitvormingsstructuren"
- "Vragen en uitdagingen bij vernieuwing relatie burger, maatschappij en bestuur"

VNG Denktank:

Maatwerkdemocratie.

Gemeenteraad als kruispunt lokale democratie: inspringen op burgers en organisaties via peilingen, challenges, burgertops, gemeentedagen.

Flexibel grip op regionale samenwerking; betrek burgers inhoudelijk bij regio.

Duidelijke afspraken over taken en rollen tussen gemeenteraad, college en ... inwoners.

Meer dynamische netwerksamenleving met compactere, kleinere, beter toegeruste gemeenteraad.

Cie. Toekomstgericht lokaal bestuur VNG/NGB ('Donktank'):

Meervoudige democratie.

Stabiliteit in samenleving heroveren.

Nieuwe verworteling van de democratie.

Fundamentele en radicale versterking van vermogen tot consensusvorming.

Nieuwe verbindingen tussen politieke en maatschappelijke democratie.

Representatieve democratie complementair met participatieve democratie.

Cie. Toekomstgericht lokaal bestuur VNG/NGB ('Donktank'):

Meervoudige democratie.

Naar binnen-gerichtheid van politieke proces is door dualisering niet tot stilstand gebracht.

Burgers vragen minder politiek en meer democratie.

Radicale omkering nodig: ander speelveld met andere rollen en werkwijzen.

Variatie gemeenteraden in zittingsduur, omvang, verkiezingswijze, werkwijze.

Verscheidenheid binnen en tussen gemeenten.



GEMEENTEN GROEPEREN NAAR BESTUURS-STIJLEN?

**Raad voor het openbaar bestuur:
15,9 uur**

voor verbindende rol raadslid in vitale democratie.

Vergadermethoden verfijnen en vernieuwen, bijeenkomsten met belanghebbenden organiseren en burgercontacten bevorderen.

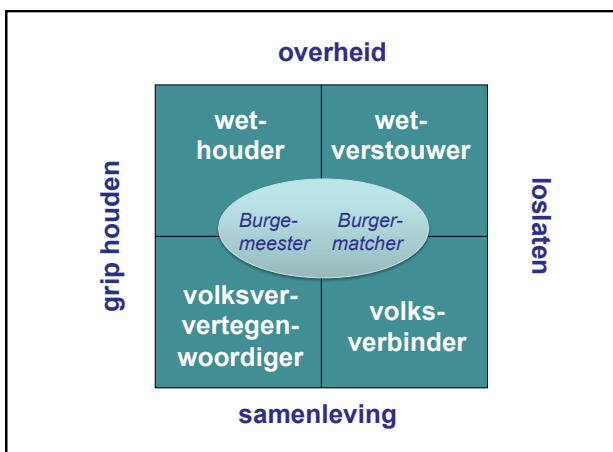
Geordende reflexie inbouwen over gegroeide cultuur waar die gezag van de raad in de weg staat.

Versterking en doorontwikkeling raad en griffie.

**Raad voor het openbaar bestuur:
raad als platform lokale democratie**

Loslaten in vertrouwen

Wat betekent een verbindende verantwoordelijkheid voor gemeenteraadsleden?



Proeve voor een *Proceskader*

- Formeel raadsbesluit vooraf over opzet dialoog
- Afstemming via bestuurlijke driehoek
- Griffier concipieert initiatiefvoorstel presidium
- Welke burgers en betekenisgevers betrekken
- Hoe en door wie te (bege)leiden
- Ruimte binnen regiobeleid en voor partners
- Adviserend of beslissend
- Indien beslissend: welke randvoorwaarden vooraf worden achteraf de toetssteen
- ...

Van een politiek van debat naar een politiek van dialoog

De verengingswijziging van de bestelling via participatieve raadszittingen

RaadsRuitModel voor een andere raadsvergadering

- 1 Opstellen openvraag m.b.v. social media
- 2 Verkennen openvraag in oplooppjes
- 3 Delen en waarderen verkenning in oplooppjes
- 4 Voorstel Maken
- 5 Beoordelen en vaststellen m.b.v. binnenring – middenring – buitenring

in 3 ringen

Joop Hofman (Rode Wouw) voor Gemeenteraad van de Toekomst

Prof. Leyenaar & Nehmelman:
Verkennen nieuwe democratische vormen mogelijk maken met wetswijziging.

Gemeenteraad & regenschap

Democratic Challenge - Discussiepaper

Opties voor een radicale omkering van de lokale democratie

Radicale Omkeringsopties: er valt wat te kiezen.

Inzicht burgers centraal	Inbreng en instemming middenveld centraal	Inzet burgers centraal
<ul style="list-style-type: none"> Permanente burgeradviescommissies Burgervaststelling gemeentebegroting door B1000 Beslissende Burgerjury's B&W verder autonoom en sturend Toezichtrol kleinere gemeenteraad 	<ul style="list-style-type: none"> Gemeenteconventies o.l.v. raadsleden: vraagpunten i.p.v. standpunten Begrotingsconventie voor netwerkbegroting Wederzijds instemmingsrecht en netwerkcontrol B&W faciliterend Procesrol gemeenteraad 	<ul style="list-style-type: none"> Startconferentie met middenveld over cultuur en structuur gemeentebestuur Tien procent gemeentebegroting vrij voor wijken/dorpen Correctiemechanismen, bijvoorbeeld: referendum, tweede mening, burgervisitatie Organiserende rol grotere gemeenteraad

De vraag is niet wat de wet verbiedt maar hoe je wettig deliberatie in lokale democratie mogelijk maakt

Niet moeten maar mogen beslissen

Art. 8 Gemeentewet, anders
 1. Voor de gemeenteraad is een vast bedrag beschikbaar naar gemeentegrootte.
 2. De raad beslist een jaar voor zijn verkiezing over het aantal leden van de raad en hun verkiezing, en over aanvullend burgerbestuur, met aanwending van minimaal het bij lid 8.1. bedoelde bedrag.

WIL TOT VERSCHIL

Tegen die achtergrond zijn wij er dan ook voorstander van om hier eveneens uit te gaan van pluriformiteit en gemeenten zelf te laten beslissen over de omvang van de gemeenteraad. Wij kunnen ons voorstellen dat gemeenteraden kunnen besluiten om de omvang ten hoogste 50 procent kleiner of groter te laten zijn dan de nu wettelijk bepaalde grootte. Dit besluit zou aan termijnen kunnen worden gebonden. Gemeenten kunnen nu al besluiten over een beperkte aanpassing van het aantal wethouders. Wij zouden deze mogelijkheden voor gemeenten graag willen uithreiden en denken hierbij aan de mogelijkheid van een projectwethouder ...

Constituie Toekomst Kanaal Nieuw 2016
 In opdracht van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten


De nieuwe Gemeentewet moet de basis geven voor de verschillen in werkwijze en structuur van de gemeenten.

Met wet en wijsheid



van morele grondleggers als
Erasmus: eendracht en welwillendheid
Oranje: gewetensvrijheid en rechtvaardig bestuur
Cort van der Linden: maatschappelijke veelzijdigheid
Eberhard van der Laan: grondrechten leidend

(n)e(w)-democracy



Ierland

Estland

Madrid

**Wittgenstein ... Heidegger ...
 Derrida ... Braidotti ...
 Aristoteles ...**



- Onze taal vangt ons in tegenstellingen en boven/onderschikkingen, maar hoe vanzelfsprekend is dat?
- Van "Ik ben" naar "Wij zijn"
- Van dualistisch, oppositioneel denken naar nomadisch denken: nevenschikt, ruimte zoekend en biedend, gastvrij, omarmend
- De mens als zoñ politikon (Ubuntu)



Kanteling

